

Üniversite Öğrencilerinin Afet Risk Algısı: Farkındalık, Hazırlık ve Davranışsal Tepkiler Üzerine Bir Araştırma

Murat Tatoğlu¹

Öz

Bu çalışma, üniversite öğrencilerinin afet risk algısı düzeylerini, hazırlık durumlarını ve demografik değişkenlerin bu algı üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde öğrenim gören 301 öğrenciden elde edilen veriler, dört alt boyuttan (maruziyet, anksiyete, etki, yönetilemezlik) oluşan geçerliliği ve güvenilirliği sağlanmış bir ölçek aracılığıyla analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular, katılımcıların genel olarak orta düzeyde bir afet risk algısına sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Kadın öğrenciler, erkek öğrencilere kıyasla anlamlı düzeyde daha yüksek maruziyet ve yönetilemezlik puanlarına sahiptir; bu durum, kadınların afetlere karşı daha fazla kırılganlık hissi geliştirdiğini göstermektedir. Ayrıca, 6 Şubat 2023 Kahramanmaraş merkezli depremler sırasında afet bölgesinde bulunan öğrencilerin yönetilemezlik algısı daha yüksek bulunmuş, bu durum afet yönetim mekanizmalarına duyulan güvenin zayıf olduğunu işaret etmiştir. Bununla birlikte, afet eğitimi almış olmak ve geçmiş afet deneyimine sahip olmak, anksiyete ya da etki düzeylerinde anlamlı bir fark yaratmamıştır. Katılımcıların yaklaşık yarısı (%49,8) kampüs içinde kendisini afete karşı yeterince koruyamayacağını düşünürken, %71,6'sı üniversite yönetimine afet yönetimi konusunda güvenmediğini belirtmiştir. Ayrıca öğrencilerin %22'si öğrenim gördükleri binanın sağlamlığı konusunda olumsuz görüş bildirirken, %55,5'i bu konuda kararsız olduğunu ifade etmiştir. Araştırma bulguları, üniversitelerde afet risk algısını artırmaya yönelik yapılandırılmış eğitim programlarına, kampüs düzeyinde afet müdahale planlarının geliştirilmesine ve öğrenci güveninin tesis edilmesine yönelik kapsamlı politika geliştirme ihtiyacına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler: Afet, Afet Yönetimi, Risk Algısı, Risk Yönetimi

Disaster Risk Perception of University Students: A Study on Awareness, Preparation and Behavioural Responses

Abstract

This study aims to examine the disaster risk perception levels of university students, their preparedness, and the influence of demographic variables on these perceptions. Data were collected from 301 students studying at Burdur Mehmet Akif Ersoy University using a validated and reliable scale composed of four subdimensions: exposure, anxiety, perceived impact, and uncontrollability. The findings indicate that students generally possess a moderate level of disaster risk perception. Female students reported significantly higher exposure and uncontrollability scores compared to their male counterparts, suggesting a heightened sense of vulnerability among women. Additionally, students who were present in disaster-affected regions during the February 6, 2023 Kahramanmaraş earthquakes exhibited significantly higher levels of uncontrollability perception, indicating a lack of confidence in disaster management mechanisms. However, prior disaster experience and disaster-related education did not lead to statistically significant

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, Burdur
e-posta/e-mail: mtatoglu@mehmetakif.edu.tr ORCID No: 0000-0003-3340-8486

differences in anxiety or perceived impact levels. Approximately half of the participants (49.8%) reported feeling unprotected against disasters within the campus environment, and a substantial majority (71.6%) expressed a lack of trust in the university's disaster management capacity. Moreover, 22% of students expressed concerns about the structural safety of their academic buildings, while 55.5% were undecided on the matter. The study underscores the necessity for structured disaster education programs in higher education institutions, transparent and inclusive disaster response planning at the campus level, and the development of policies aimed at fostering students' trust and preparedness in the face of potential disasters.

Keywords: Disaster, Disaster Management, Risk Management, Risk Perception

1. GİRİŞ

Afetler insan hayatını doğrudan etkileyen beklenmedik ve ani gelişen olaylardır. Doğal veya insan kaynaklı olarak meydana gelebilen afetler yalnızca fiziksel yıkımlarla sınırlı kalmamaktadır, aynı zamanda toplumsal, ruhsal, çevresel ve ekonomik birtakım sonuçlar doğurabilmektedir. Toplum ve çevre üzerinde oluşan bu etkilerin azaltılabilmesi için bireylerin afetlere yönelik risk algılarının geliştirilmesi oldukça önemlidir. Risk algısı, bireyin bir tehlikeyi nasıl algıladığını, algıladığı durum karşısında aksiyon alıp almadığını ve genel olarak tehlike karşısında sergilediği tutum ile doğrudan ilgilidir (Özdemir, 2018).

Afet yönetimi oldukça karmaşık bir yönetim süreci olmakla birlikte multidisipliner bir anlayışla sürdürülmesi gerekmektedir. Üniversite öğrencilerinin ve genç neslin afet bilincini kavramış olarak yetişmeleri, Türkiye'nin kalkınma hedeflerinin gerçekleştirilmesinde önemli bir yere sahiptir. Gelecek dönemlerde kritik görevlerde yer alacak olan gençlerin, afet odaklı çalışma prensibine sahip olmaları, toplumun afetlere karşı dirençliliğinin arttıracaktır (Memiş ve Babaoğlu, 2020).

Afet risk algısı bireyin afetlerin doğası, olasılığı ve olası sonuçları hakkında algılarını içeren bir kavramdır. Bu algının yüksek olması afetlere hazırlık düzeyini artırırken, afet risk algısının düşük olduğu durumlarda hazırlıklı olma ve olası tehlikeleri belirleme konusunda duyarsızlaşma görülebilmektedir. Özellikle genç bireylerin afetlere hazırlıklı olma konusunda daha fazla bilinçli olmaları gerekmektedir, neticede bu bireyler toplumun geleceği açısından önemli bir pay oluşturmaktadırlar. Bu bağlamda üniversite öğrencilerinin afet risk algılarının değerlendirilmesi, farkındalık ve bilinçlendirme amaçlı yapılan çalışmalara ışık tutması açısından önem teşkil ettiği düşünülmektedir (Mızrak, 2021).

Afet risk algısı afetlere hazırlıkta temel etkenlerden birisidir. Gerçekleşebilecek tehlikelerin önceden sezilmesi ve bu konuda gerekli önlemlerin alınmasına olanak sağlamaktadır. Toplumda afet risk algısının oluşması bireysel sorumluluğu arttırdığı gibi, örgütlerin işleyişinde de etkinlik oluşturmaktadır (Bubeck vd., 2012).

Türkiye gibi sürekli olarak doğal ve insan kaynaklı afetlerle yüzleşen bir ülkede, bireylerin afet bilinci, afet risk algısı, afet farkındalık durumları gibi değişkenlerin belirlenmesi ve seviyenin yükseltilmesi önemli bir ihtiyaçtır. Bu ihtiyaç kapsamında araştırmamız gençlerin afet risk algı düzeylerinin belirlenmesi ve gençlerin gözünden olası tehditlerin azaltılmasını amaçlamaktadır.

1.1. Afet ve Afet Risk Algısı Kavramı

Afet kelimesi çok boyutlu bir kavramı ifade etmektedir. Eskiden sadece yıkıcı doğa olaylarını tanımlamak için kullanılırken (Türkçe Sözlük, 2025), şimdi meydana gelen olayların insan ve çevre üzerindeki etkisi şeklinde bir karşılık bulmaktadır (Kadioğlu, 2008).

Bir topluluğun normal yaşamını etkileyen yer sarsıntısı, su baskını, kaya düşmesi gibi doğa da meydana gelen olaylar toplum üzerinde afet oluşturmaktadır (Keleş, 1998), bu olayların toplumu sarstığı ve ciddi kayıplar oluşturduğu doğrudur fakat bu tanımlama afet kelimesinin tam karşılığı olarak yorumlamak eksik kalacaktır.

Afetlerin oluş zamanı genel olarak ani gelişen olaylar şeklinde ifade edilmektedir, birçok afet çeşidi için bu doğrudur (Deprem, sel, heyelan vb.), ancak erozyon ve kuraklık gibi olayların etkileri yıllara yayılmaktadır, bu durumda afetleri hızlı, aniden gelişen ve yavaş gelişen şeklinde de kategorize etmek mümkündür (Coppola, 2006). Buradan anlaşılan bir diğer durumda, afet bir olayın yalın halde gerçekleşmesi değildir, daha çok o olayın yeryüzünde hatta insanlar üzerinde bıraktığı etkinin büyüklüğüdür (Türken, 2020).

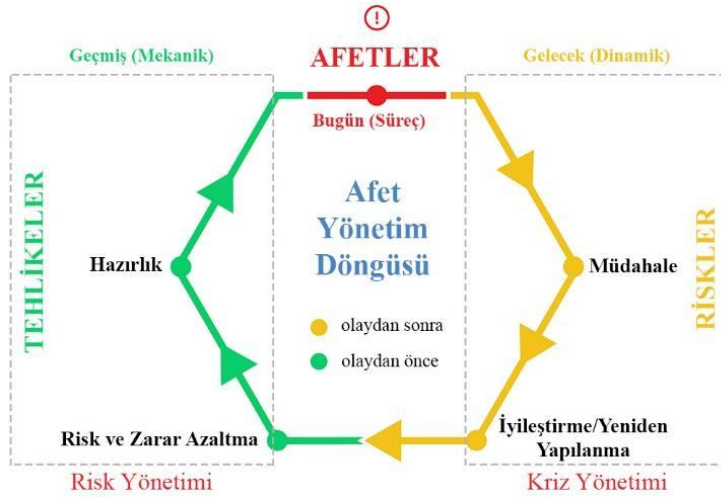
Afet üzerine kapsayıcı bir tanımlama yapacak olursak; toplumda yıkım meydana getiren, maddi ve manevi zarar oluşturan ve başa çıkma yetisinin yetersiz kaldığı, insan veya doğa kaynaklı olayların bir sonucu şeklinde tanımlayabiliriz (Yılmaz, 2003; Kadioğlu, 2008; Türk Kızılay, 2008; Ergünay, 2007). Afet bir olayın kendisi değil halk ve idare üzerinde bıraktığı olumsuz sonuçların tümüdür.

Bir diğer tanımlamada ise afet ekolojik düzeni bozan, fiziksel kayıplara neden olan, toplumun normal yaşantısını kesintiye uğratan, meydana gelen olaya uyum sağlama ve yanıt verme kapasitelerinin üstünde olan olaylardır ifadesi yer almaktadır (Akdur, 2001). Burada bahsedilen durum meydana gelen bir olaya karşı toplum adaptasyon sağlayamıyor ve mevcut kaynakları o olayla baş etmeye yetmiyorsa bir afet durumundan söz edilebilmektedir. Afet kavramı her ne kadar doğa da meydana gelen olayların yıkıcı sonuçları olarak yorumlansa da bilimsel yazında tam karşılığı bu şekilde değildir. Bir olay toplumun mevcut kaynaklarıyla üstesinden gelinmiyor ve dış yardıma ihtiyaç duyuluyorsa orada afet durumundan söz etmek mümkündür. Örneğin yeryüzünün herhangi bir noktasında meydana gelen bir deprem o bölgede herhangi bir yıkıma neden olmuyor, kimse can ve mal kaybına uğramıyor ve dolayısıyla dışarıdan ulusal ve uluslararası bir yardıma ihtiyaç duyulmuyorsa deprem o bölge halkı için sadece olay olarak karşılık bulmaktadır (Özmen vd., 2015).

Afet yönetimi risk yönetimi ve kriz yönetimi şeklinde iki ayrı evrede uygulanmaktadır. Afet risk yönetiminde maksat tehlike ve önceliklerin belirlenmesi, toplum için olumsuz sonuç doğurabilecek risklerin tespit edilerek ortadan kaldırılması veya etkilerinin minimize edilmesi, afetlere yönelik hazırlık ve stratejik planların hazırlanmasıdır, bu afet yönetiminin afet öncesi uygulanan evresi şeklinde de ifade edilmektedir (AFAD, 2014). Risk yönetimi afet meydana gelmeden önce afetlerin her türlü olumsuz etkisini azaltmayı hedeflemektedir. Risk yönetiminin doğru ve etkin şekilde uygulanması afet sonrası için devletin yükünün ciddi şekilde azalmasına yol açmaktadır.

Risk yönetimi için yapılan çalışmalarda, risk haritaları oluşturulmakta, önleme ve azaltma çalışmaları yapılmakta, halkın korunmasına ve oluşabilecek zararların azaltılmasına yönelik tedbirler alınmakta, afet sırası ve sonrası için ihtiyaç duyulacak kaynaklar belirlenmektedir (Özkul, 2007). Risk yönetimi uygulamaları kriz yönetimi safhasının daha az kayıpla atlatılmasına ve bu safhada ihtiyaç duyulacak kaynakların önceden hazırlanmasına fırsat sunmaktadır.

Afet yönetiminde risk yönetimi ve kriz yönetimini ifade eden süreci şekil-1’de ki şematize edebiliriz (Kahraman ve diğ., 2021).

Şekil 1 Afet Yönetim Döngüsü (Kahraman, Polat, Korkmazyürek, 2021)

Şekil 1’de afet yönetimi döngüsünün dört ana evresi (zarar azaltma, hazırlık, müdahale, iyileştirme) yer almaktadır. Risk yönetimi safhası zarar azaltma ve hazırlık evrelerinden oluşan afet öncesi süreci, kriz yönetimi ise müdahale ve yeniden yapılanma evrelerini içeren afet sonrası süreci ifade etmektedir. Başarılı ve etkin bir afet yönetim sisteminde her iki evrenin uygulanabilmesi de çok önemlidir.

Afet yönetiminde risk kavramını, afet durumunun gerçekleşme olasılığını arttıran, potansiyel maddi ve manevi kayıpları tetikleyici unsurlarla karşı karşıya gelme ihtimali olarak tanımlayanlar da bulunmaktadır (Mcentire, 2001). Afet öncesinde bu ihtimal göz önüne alınarak risklerin belirlenmesi ve bir tehlike boyutuna dönüşmeden ortadan kaldırılması gerekmektedir.

Risk yönetimi afetlerin önlenmesinde önemli bir argüman olarak kabul edilmektedir. Etkin bir afet yönetimi için örgütlerin risk yönetim evresinde üzerlerine düşen sorumlulukları yerine getirmeleri gerekmektedir. Risk yönetiminin arzu edilen hedefler doğrultusunda gerçekleşebilmesi için afet öncesinde kurumların mevcut kapasitelerini gözden geçirmesi ve ihtiyaç duyulan hazırlığı yapmaları gerekmektedir (Marchezini ve diğ., 2025).

Risk yönetimi kapsamında uygulanması gereken çeşitli faaliyetler bulunmaktadır. Bunlara yapısal olmayan risk faktörlerinin azaltılması, bilinçlendirme çalışmalarının yapılması, kentin yapısal risk haritalarının belirlenmesi örneklerini verebiliriz. İlk olarak kentsel alanda tehlike oluşturan noktalar belirlenmeli ve risk haritası oluşturulmalıdır, bu uygulama yerleşim yerlerinde risk analizinin yapılması şeklinde isimlendirilmektedir. Risk analizi olarak yapılan çalışmalar ise şunlardır: kent içerisinde bulunan nüfusun gün içerisinde hangi noktalarda yoğunluk gösterdiği, altyapı ve üstyapı sağlamlık durumunun belirlenmesi, yapı stoğunun tespiti, enerji santralleri gibi stratejik öneme sahip ve afet anında zarar görmesi muhtemel yapıların risk unsurlarının belirlenmesi, kent afet planlarının güncel risk durumlarına göre revize edilmesi, afet sonrasında ulaşım yollarının zarar görebilirliğinin değerlendirilmesi, toplanma alanları, kent içinde bulunan yeşil alanlar ve açık alanların durumunun tespiti için yapılan faaliyetlerdir (Genç, 2007; Balamir, 2002; Gülkan ve Ergünay, 1992; Parker ve diğ., 1995).

Afet risk algısı, bireylerin afetlere karşı nasıl hazırlık yaptığını, risk azaltıcı önlemler alıp almadığını ve afet anında nasıl tepki verdiğini belirlemede önemli bir role sahiptir. Yüksek risk

algısı, genellikle bireyleri daha fazla önlem almaya ve afetlere karşı daha bilinçli olmaya teşvik etmektedir. Ancak, aşırı düşük ya da aşırı yüksek bir risk algısı, farkındalık eksikliği veya panik gibi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir.

Risk algısı bireyin karşılaştığı tehlikeli bir durum karşısında o durumu algılama biçimi ve neticesinde sergilediği tutum ile alakalıdır (Gierlach ve diğ., 2010), bir durumun tehlike oluşturup oluşturmayacağına karar vermek ve neticesinde önlem alma yoluna gitmek tamamen o durumu nasıl algıladığımız ile alakalıdır.

Risk algısında bazı değişkenler bulunmaktadır. İnsanların kültürel geçmişi, sosyodemografik özellikleri, yaşadıkları çevre, afet deneyimi, eğitim seviyesi hatta cinsiyet faktörünün bile risk algısı üzerinde etki olduğu bilinmektedir (Li, 2024).

Toplumlar sürekli olarak gelişim gösterme eğilimindedirler. Bir toplum teknolojik olarak geliştikçe, altyapı ve üstyapısını daha modern bir hale getirdiği sürece doğal tehlikelere karşı olan maruziyeti de azalmaktadır, ancak bu durum o toplumun başka tür tehlike ve risklerle yüzleşmesini doğurmaktadır. Bir toplumun modernleşme düzeyinin düşük olması daha fazla doğal afetlerle yüzleşmesine neden olurken, gelişmiş toplumlar ise teknolojik afetlerle daha fazla karşı karşıya gelmektedir (Çelik, 2020). Toplumların risk algıları kendi gelişmişlik düzeylerine göre farklılık göstermektedir. Burada önemli olan husus topluma afet risk bilincinin kazandırılmasını sağlamaktır.

Risk her daim için toplumun ve bireyin ayrılmaz bir parçasıdır. Günlük yaşantımızda, iş hayatında, eğitim sürecinde, karar alma mekanizmalarımızda ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanmasında sürekli olarak risk alma ve mevcut riskleri algılayabilme durumu içerisindeyiz. Risk almak ve riskleri algılamak yenilik ve değişimin gerçekleşmesini de sağlamaktadır, bu durum bilimsel araştırmalara da konu olmuş ve risk almanın değişimin ve gelişimin sağlanmasında tetikleyici unsur olduğu vurgulanmıştır (Vasvari, 2015). Afet yönetiminde var olan risklerin algılanabilmesi önleyici tedbirlerin alınmasını sağlarken, bu hususta modernizasyonun sağlanmasında da tetikleyici bir rol oynamaktadır. Ayrıca bireysel olarak risk almaya eğilimli olan bireyler çevresel risk faktörlerine karşı daha duyarlı olacağından afetler konusunda da bireysel önleyici tedbirler alması beklenmektedir. Bireysel risk algısının yüksek olması afetlere hazırlık konusunda kullanılabilecek bir unsurdur. Afete hazır bir toplum veya toplum tabanlı afet yönetim sisteminin oluşturulabilmesinde afetlerin meydana getirebileceği tehlike ve risklerin birey tarafından algılanabilmesini sağlamak bu işin öncelikli adımlarındandır.

Risk algısı afet yönetiminin temel unsurlarından birisidir. Risk oluşturan bir durumun ortaya çıkması, can ve mal kaybı olasılığının olması ve zarar görebilme ihtimaline bağlıdır. Bu ihtimallerin artması risk olasılığının artmasına yol açmaktadır (Crichton, 1999). Afetlerde risk yönetim evresi uygulanırken artan olumsuz olasılıklar doğru ve zamanında algılanmalı ve ortadan kaldırılmalıdır, aksi takdirde başarılı bir risk yönetim evresinden söz etmek mümkün değildir.

Risk algısı afetlerin oluşturacağı belirsiz etkilerin önceden fark edilmesi, meydana gelebilecek olumsuz sonuçların sinyallerinin alınması ve yorumlanmasını sağlayan bir durumdur. Afetlerin oluşturacağı can ve mal kaybının belirtileri gözlem yolu ile veya yapılan risk analizleri neticesinde anlaşılabilmektedir. Afet riskinin algılanabilmesi, bireysel olarak özelliklere ve örgütüm kültür yapısına göre değişiklik gösterebilmektedir. Tehlike durumunun gerçekleşmeden önce risk olarak algılanması idare önlem alabilme noktasında imkân oluşturmaktadır (Wachinger ve diğ., 2010). Risk algısının sadece bireylerde değil örgütlerde de gelişmesini sağlamak gerekmektedir.

Afet yönetim sürecinde destek çözüm ortağı olarak rol alan paydaşların ana çözüm ortağı tarafından risk algısına yönelik eğitimler verilmeli, risk analizi oluşturma, zarar görebilirlik ve zarar azaltma hususlarında bilgilendirmeler yapılmalıdır.

Toplumda afet risk algı düzeyini belirleyen çeşitli değişkenler bulunmaktadır. Bu değişkenlere eğitim seviyesi, geçmiş tecrübeler, gelişmişlik düzeyi gibi örnekler verebiliriz. Nepal’de yapılan bir araştırmaya göre afet risk algısı ve eğitim düzeyinin birbirine paralellik gösterdiği, eğitim seviyesi düştükçe bireylerin afet bilinç düzeylerinin azaldığı tespit edilmiştir (Tulhadar ve diğ., 2015). Afet eğitiminin toplumların gelişmesinde ve zarar görebilirliğinin azalmasında oldukça önemli bir etkisi bulunmaktadır.

Yapılan başka bir araştırma ise risk algısının yaşanmışlık ve tecrübe durumlarına göre farklılık oluşturduğunu göstermektedir. Myanmar’da yapılan bir araştırma bireylerin afet yaşama, yangına maruz kalma ve deprem tecrübesi edinme olaylarını yaşayanlar ve yaşamayanlar arasında risk algısı yönünden anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur (Fernandez ve diğ., 2018).

Risk algısı afet yönetim sürecinde önemli bir unsur olarak rol almaktadır. Bireylerin risk algısının yüksek olması afete dirençli toplum oluşturulmasını, örgütlerin ve idarenin risk algı mekanizmalarının sorunsuz ve hassasiyetle çalışması da zarar görebilirliği düşük kentlerin oluşmasını sağlamaktadır.

2. MATERYAL METOT

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, betimsel tarama modeline dayalı nicel bir çalışmadır. Betimsel tarama yöntemi, mevcut durumun sistematik bir şekilde incelenmesini ve verilerin analiz edilerek yorumlanmasını amaçlamaktadır (Karasar, 1991). Bu çalışmada, üniversite öğrencilerinin afet risk algı düzeyleri ölçülerek, demografik değişkenler ve afet deneyimleri ile arasındaki ilişkiler analiz edilmiştir.

Bu çalışma, demografik değişkenlerin (cinsiyet, afet deneyimi vb.) üniversite öğrencilerinin afet risk algısı ve hazırlık düzeyleri üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır. Bu çalışmada, bireylerin afetlere ilişkin risk algısı ve hazırlık düzeylerinin, geçmişte yaşadıkları afet deneyimleriyle ilişkili olduğu varsayılmaktadır. Buna göre, önceki afet deneyimine sahip bireylerin, afetlere yönelik risk algılarının daha yüksek olacağı ve hazırlık düzeylerinin artacağı öngörülmektedir. Ayrıca, cinsiyet faktörünün bireylerin kırılganlık algısını anlamlı şekilde etkileyebileceği düşünülmekte, özellikle kadınların afetlere karşı kendilerini daha kırılgan hissetme eğiliminde olabileceği hipotez edilmektedir. Bu doğrultuda çalışma, afet deneyimi ve cinsiyet gibi demografik değişkenlerin afetlere yönelik bireysel algılar üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamaktadır.

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2024–2025 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi’nde öğrenim gören ön lisans ve lisans düzeyindeki öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem seçimi için basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntemde, evrendeki her bireyin eşit seçilme olasılığı vardır ve örnekleme yanlılığını en aza indirir (Karasar, 1991). Katılımcılar, araştırmanın amacı ve verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı konusunda bilgilendirilmiş; yalnızca gönüllü onam veren bireyler çalışmaya dâhil edilmiştir.

Örneklem büyüklüğü, %95 güven düzeyi ve $\pm 5\%$ örnekleme hata payı (marjinal hata) dikkate alınarak Cochran formülü kullanılarak hesaplanmıştır (Cochran, 1977). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nde kayıtlı yaklaşık 17.000 öğrencilik bir evren üzerinden yapılan hesaplama göre, minimum örneklem büyüklüğü $n \approx 375$ olarak bulunmuştur. Ancak, veri toplama süreci gönüllülük esasına dayalı yürütüldüğü için ölçek uygulanabilen ve geçerli veri sağlayan 301 öğrenciye ulaşılmıştır. Bu sayı, hata payı $\pm 5\%$ ile hedeflenen örneklem büyüklüğünün altında kalsa da $\pm 6\%$ düzeyinde bir hata payı ile genel eğilimleri yorumlamak açısından yeterli kabul edilebilir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplamak için iki ana araç kullanılmıştır:

1. Demografik Bilgi Formu:

- Katılımcıların yaş, cinsiyet, öğrenim gördüğü bölüm, afet eğitimi alma durumu ve daha önce bir afet deneyimi yaşayıp yaşamadığı gibi değişkenleri içeren bir form hazırlanmıştır.

2. Üniversite Öğrencileri için Afet Risk Algısı Ölçeği:

- Katılımcıların afet risk algısını ölçmek amacıyla Mızrak ve Aslan (2020) tarafından geliştirilen geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış bir ölçek kullanılmıştır. Ölçek 19 maddeden oluşan beşli likert tipi bir ölçektir. Ölçek 4 faktörden meydana gelmektedir bunlar, maruziyet (1,2,3,4,5,6), anksiyete (7,8,9,14,19), etki (10,11,12,13,15), yönetilemezlik (16,17,18).

2.4. Etik Beyan ve Veri toplama süreci

Bu çalışma, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Girişimsel Olmayan Araştırmalar Etik Kurulu'nun 05.03.2025 ve GO 2025/1155 sayılı kararıyla etik onay alarak yürütülmüştür. Tüm katılımcılardan bilgilendirilmiş gönüllü onamı alınmış, veriler anonimleştirilerek kullanılmıştır. Veri toplama süreci çevrim içi anket formu aracılığıyla yürütülmüştür. Katılımcılara araştırmanın amacı açıklanmış ve gönüllü olarak katılım sağlamaları istenmiştir. Anketler, belirli bir zaman dilimi içinde doldurulmuş ve eksik ya da hatalı veriler çalışma kapsamı dışında bırakılmıştır.

2.5. Verilerin Analizi

Toplanan veriler, Jamovi analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir. Kullanılan analiz yöntemleri şunlardır:

- **Tanımlayıcı İstatistikler:** Frekans, yüzde, ortalama ve standart sapma değerleri hesaplanarak katılımcıların genel eğilimleri belirlenmiştir.
- **Bağımsız Örneklem T-Testi:** Cinsiyet ve afet eğitimi alma durumu gibi iki kategorili değişkenlere göre afet risk algısı farklılıklarını incelemek için uygulanmıştır.

3. BULGULAR

Araştırmamıza gönüllü olarak 301 öğrenci katılım sağlamıştır. Katılım sağlayan öğrencilerin %41,9'u (126) erkek, %58,1'i (175) kadınlardan oluşmaktadır. Araştırmamız kapsamında kullanılan ölçeğin güvenilirlik analizi için Cornbach's Alpha değeri hesaplanmıştır (0,933).

Katılımcıların %47,2'si (141) daha önce bir afet yaşadıklarını, %67,8'i (204) afetler konusunda herhangi bir eğitim aldığını ve %16,3'ü (49) Kahramanmaraş merkezli depremler afet bölgesinde olduklarını belirtmişlerdir (Tablo 1).

Tablo 1. Demografik Özellikler

Özellikler	n	%
Cinsiyet		
Erkek	126	41,9
Kadın	175	58,1
Daha önce bir afet yaşadınız mı?		
Evet	141	47,2
Hayır	158	52,8
2023 depremlerinde afet bölgesinde miydiniz?		
Evet	49	16,3
Hayır	251	83,7
Afetler konusunda bir eğitim aldınız mı?		
Evet	204	67,8
Hayır	97	32,2

N: sayı
%: yüzde

Katılımcıların ortalama maruziyet puanları 30 üzerinden 18,2, ortalama anksiyete puanları 25 üzerinde 11, ortalama yönetilemezlik puanları 15 üzerinden 7,4 ve ortalama etki puanları ise 25 üzerinden 15,2 olarak tespit edilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Afet Risk Algısı Ölçeği Alt Boyutları Puan Dağılımı

Ölçek alt boyutları	Ortalama puan	Max.	Min.
Maruziyet	18,2 ± 4,49	30	6
Anksiyete	11 ± 3,64	25	5
Yönetilemezlik	7,4 ± 2,42	15	3
Etki	15,2 ± 4,17	25	5

Yapılan analizlerde toplam anksiyete değeri ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 3). Toplam anksiyete puanı ve daha öncesinde bir afet eğitimi almış olma durumu arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 3). Yine daha önce bir afet yaşama ve anksiyete değeri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır (Tablo 3).

Tablo 3. Anksiyeteye Göre Risk Algısı Durumu

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	Test ististiği (t)	df	p	Sonuç
Cinsiyet	Toplam anksiyete puanı	t=-0,494	289	0,622	Anlamlı fark yok
Afet eğitimi almış olma	Toplam anksiyete puanı	t=-0,435	289	0,664	Anlamlı fark yok
Afet tecrübesi	Toplam anksiyete puanı	t=1,420	287	0,156	Anlamlı fark yok

Anksiyete puanı açısından cinsiyet, afet eğitimi almış olma ve daha önce bir afet yaşama durumu ile anlamlı bir ilişki bulunamamıştır ($p>0.05$). Bu sonuçlar, katılımcıların genel olarak kampüsteki afetler nedeniyle yüksek düzeyde anksiyete yaşamadıklarını ve afet eğitiminin anksiyete seviyesinde belirgin bir değişime yol açmadığını göstermektedir.

Katılımcıların toplam etki puanları ile cinsiyet (Tablo 4), ve daha önce bir afet yaşamış olma (tablo 4) arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Afetler konusunda herhangi bir eğitim almış olma ve toplam etki puanı arasında anlamlı olmaya yakın bir değer bulunmuştur (tablo 4). Aynı şekilde 6 Şubat 2023 Depremlerinde afet bölgesinde bulunanlar ve etki değeri arasında marjinal bir yakınlık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4. Toplam Etki Değeri ve Afet Risk Algısı

Bağımsız değişken	Bağımlı değişken	Test istatistiği (t)	df	p	Sonuç
Cinsiyet	Toplam Etki	t= -1,37	296	0,172	Anlamlı fark yok
Afet tecrübesi	Toplam Etki	t= 0,53	294	0,594	Anlamlı fark yok
Afet eğitimi alma	Toplam Etki	t= -1,8	296	0,072	Anlamlı fark yok (yakın)
6 Şubat depremlerinde afet bölgesinde olma	Toplam Etki	t= -1,93	295	0,055	Anlamlı fark yok (sınırdan)

Bu bulgular, afet eğitimi alan bireylerin kampüsteki afetlerin etkisi konusunda daha bilinçli olduğunu ve afet bölgesinde yaşayanların afetlerin kampüs üzerindeki etkilerini daha ciddi bulabileceğini göstermektedir.

Katılımcıların toplam maruziyet puanları ve cinsiyet arasında anlamlı bir farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 5). Ortalama maruziyet puanı 18.2 olarak bulunmuştur (30 üzerinden). Erkeklerin ortalama maruziyet puanı 17.4, kadınların ise 18.7 olarak bulunmuştur. Bu sonuç, kadın öğrencilerin afetlere karşı kendilerini daha fazla risk altında hissettiklerini göstermektedir. Ortalama maruziyet değeri ve diğer değişkenler arasında ise anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (Tablo 5).

Tablo 5. Toplam Maruziyet Değeri ve Afet Risk Algısı

Bağımsız değişken	Bağımlı değişken	Test istatistiği (t)	df	p	Sonuç
Cinsiyet	Toplam Maruziyet	t= -2,48	294	0,014	Anlamlı fark var
Afet tecrübesi	Toplam Maruziyet	t= 1,83	292	0,069	Anlamlı fark yok (sınırdan)
Afet eğitimi alma	Toplam Maruziyet	t= -1,29	294	0,199	Anlamlı fark yok
6 Şubat depremlerinde afet bölgesinde olma	Toplam Maruziyet	t= -1,76	293	0,079	Anlamlı fark yok (yakın)

Ortalama yönetilemezlik puanı 7.48 olarak hesaplanmıştır (15 üzerinden). Katılımcıların ortalama yönetilemezlik puanı ve cinsiyet arasında belirgin bir farklılık bulunmuştur (Tablo 6). Erkeklerin ortalama puanı 6.9, kadınların ortalama yönetilemezlik puanı ise 7.8 olarak hesaplanmıştır. Bu sonuç, kadınların afet sırasında kendilerini daha fazla korunmasız ve çaresiz hissettiklerini göstermektedir. Ayrıca 6 Şubat depremlerinde afet bölgesinde bulunma ve yönetilemezlik değeri arasında da anlamlı farklılık bulunmuştur (Tablo 6). Bu durum afet yönetimine tanık olanların yönetime olan güveninin zayıf olduğunu göstermektedir. Yönetilemezlik değeri ve diğer değişkenler arasında anlamlı farklılığa rastlanılamamıştır (Tablo 6).

Afet eğitimi almış olan katılımcıların %9.7'si 6 Şubat depremlerinde afet bölgesinde bulunmuştur (Tablo 7).

Tablo 6. Toplam Yönetilemezlik ve Afet Risk Algısı

Bağımsız değişken	Bağımlı değişken	Test istatistiği (t)	df	p	Sonuç
Cinsiyet	Toplam Yönetilemezlik	t= -3,22	295	0,001	Anlamlı fark var
Afet tecrübesi	Toplam Yönetilemezlik	t= 1,02	295	0,310	Anlamlı fark yok
Afet eğitimi alma	Toplam Yönetilemezlik	t= -1,35	295	0,177	Anlamlı fark yok
6 Şubat depremlerinde afet bölgesinde olma	Toplam Yönetilemezlik	t= -2,35	294	0,020	Anlamlı fark var

Tablo 7. Maraş Merkezli Depremler Yaşandığında Afet Bölgesinde mi İkamet Ediyordunuz?

Maraş merkezli depremler yaşandığın da afet bölgesinde mi ikamet ediyordunuz?	Afetler konusunda bir eğitim aldınız mı?	Sayı	Toplam yüzde içindeki payı	Kümülatif
EVET	EVET	29	9.7%	9.7%
	HAYIR	20	6.7%	16.3%
HAYIR	EVET	174	58.0%	74.3%
	HAYIR	77	25.7%	100.0%

Katılımcıların %47.2'si bir afet yaşamıştır ve bunlardan %32.1'i (96) herhangi bir afet eğitimi almıştır (Tablo 8).

Tablo 8. Afet Tecrübesi ve Afet Eğitimi Almış Olma

Daha önce bir afet yaşadınız mı?	Afetler konusunda bir eğitim aldınız mı?	Sayı	Toplam yüzde içindeki payı	Kümülatif
EVET	EVET	96	32.1%	32.1%
	HAYIR	45	15.1%	47.2%
HAYIR	EVET	106	35.5%	82.6%
	HAYIR	52	17.4%	100.0%

Bu bulgular, afet eğitimi alan bireylerin afet tecrübesine sahip olma olasılığının biraz daha yüksek olduğunu düşündürmektedir. Ancak, afet eğitiminin kampüs içindeki afet algısı üzerinde belirgin bir etkiye sahip olmadığı görülmektedir.

Katılımcılara yakın zamanda bir afet yaşama ihtimalleri sorulduğunda erkeklerin %9.7'si (29), kadınların ise %21.4'ü (64) bu ihtimalin yakın olduğunu belirtmişlerdir. Katılımcıların %22'si (66) öğrenim gördüğü binanın sağlamlığından şüphe etmektedir, %55.5'i (166) konu hakkında kararsız olduğunu bildirmiştir. Katılımcıların %49.8'i (149) kampüs içerisinde kendisini afetten koruyamayacağını, %71.6'sı (159) ise afet yönetimi hususunda üniversite yönetimine güvenmediğini belirtmiştir. Bu bulgular, öğrencilerin kampüsteki afet yönetimi konusunda yeterince güvende hissetmediklerini ve üniversite yönetimine güvenlerinin düşük olduğunu göstermektedir. Özellikle bina güvenliği konusundaki yüksek kararsızlık oranı (%55,5) dikkat çekici olup, üniversitelerde afet bilincinin artırılması gerektiğini göstermektedir.

Katılımcıların risk algısı ölçeğinde yer alan her bir soruya verdikleri cevapların ortalama puanları aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Risk algısı ölçeğinden alınan ortalama puanlara göre “Kampüste afet risklerine maruz kalabilirim” ifadesi 3.19 ± 0.94 ile en yüksek ortalama puanı sahip olup, öğrencilerin kampüsteki afet risklerini fark ettiğini göstermektedir. “Kampüste afetler yüzünden ölebilirim” ifadesinin ortalama puanı 2.88 ± 0.97 olup, ölüm riski algısının diğer maruziyet değişkenlerine kıyasla daha düşük olduğu söylenebilir. Bu sonuçlar, öğrencilerin kampüste afet yaşama olasılığına dair orta seviyede bir farkındalığa sahip olduğunu, ancak ölüm gibi ciddi sonuçlar konusunda daha az endişe duyduğunu göstermektedir (Tablo 9).

Tablo 9. Üniversite Öğrencileri Risk Algısı Ölçeği Ortalama Puanlar

Değişkenler	ortalama puan
Maruziyet	
Üniversiteden mezun olmadan önce kampüste afet yaşama olasılığım var.	3.03 ± 1.04
Öğrenim gördüğüm bina bütün afetlere karşı dayanıklı değildir.	2.99 ± 0.84
Afetler kampüste büyük bir tehlike oluşturmaktadır.	3.03 ± 0.95
Kampüste afetlerden zarar görebilirim.	3.12 ± 0.95
Kampüste afetler yüzünden ölebilirim.	2.88 ± 0.97
Kampüste afet risklerine maruz kalabilirim.	3.19 ± 0.94
Anksiyete	
Kampüse geldiğim zaman afetler beni endişelendiriyor.	2.49 ± 0.96
Kampüse geldiğim zaman afetler beni korkutuyor.	2.44 ± 0.94
Kampüste afetleri düşündüğüm zaman depresyona giriyorum.	2.19 ± 0.98
Kampüste bulunduğum zaman sürekli afetleri düşünüyorum.	2.06 ± 0.96
Afet olma ihtimalinden dolayı bu üniversiteden ayrılmak istiyorum.	1.83 ± 0.85
Etki	
Kampüste afet olduğu zaman tam bir felaket olur.	2.93 ± 1.03
Kampüste afet olduğu zaman çok fazla ölüm meydana gelir.	2.86 ± 0.97
Kampüste afet olduğu zaman büyük maddi hasar oluşur.	3.28 ± 1.02
Afetler bu kampüste okuyacak öğrenciler için risk oluşturmaktadır.	3.05 ± 1.04
Kampüste afet olduğu zaman üniversitede eğitim uzun zaman durur.	3.12 ± 1.05
Yönetilemezlik	
Kampüste afet olduğu zaman kendimi koruyamam.	2.48 ± 0.95
Afet sırasında öğrenim gördüğüm binada afet planları uygulanamaz.	2.60 ± 0.93
Afetler konusunda üniversite yönetimine güvenmiyorum.	2.41 ± 0.96

Öğrencilerin afetlerle ilgili anksiyete seviyeleri genel olarak düşük ila orta düzeyde seyretmektedir. En yüksek ortalama, “Kampüse geldiğim zaman afetler beni endişelendiriyor” ifadesine aittir (2.49 ± 0.96). “Afet olma ihtimalinden dolayı bu üniversiteden ayrılmak istiyorum” ifadesi ise 1.83 ± 0.85 ile en düşük ortalama puanı sahiptir. Bu da öğrencilerin afetler nedeniyle kampüsü terk etmeyi düşünmediğini göstermektedir. “Kampüste bulunduğum zaman sürekli afetleri düşünüyorum” ifadesinin ortalama puanı 2.06 ± 0.96 , yani öğrenciler afetleri

sürekli düşünmüyorlar. Bu bulgular, afetlerin öğrenciler için ciddi bir anksiyete kaynağı olmadığını, ancak belirli ölçüde endişeye sebep olabileceğini göstermektedir.

Öğrenciler, kampüste bir afet olması durumunda büyük maddi ve insani kayıpların olabileceğini düşünmektedir. "Kampüste afet olduğu zaman büyük maddi hasar oluşur" ifadesi 3.28 ± 1.02 ile en yüksek ortalamaya sahiptir. "Kampüste afet olduğu zaman üniversitede eğitim uzun zaman durur" ifadesi de 3.12 ± 1.05 ile dikkate değer bir algıyı yansıtmaktadır. Öğrenciler kampüste afet olması durumunda özellikle maddi hasar ve eğitim süreçlerinin aksaması konusunda yüksek bir algıya sahipken, ölüm ve felaket algıları görece daha düşük çıkmıştır.

Öğrenciler, kampüste bir afet yaşanması durumunda afet yönetimi konusunda orta seviyede güvensizlik hissetmektedir. "Afet sırasında öğrenim gördüğüm binada afet planları uygulanamaz" (2.60 ± 0.93) ifadesi, yönetilemezlik algısının orta seviyede olduğunu gösterirken, "Afetler konusunda üniversite yönetimine güvenmiyorum" (2.41 ± 0.96) ifadesi ise en düşük ortalamalardan birine sahiptir. Bu, öğrencilerin afet yönetimine olan güvensizliklerinin çok yüksek olmadığını ancak var olduğunu göstermektedir.

4. SONUÇ

Araştırma sonuçları öğrencilerin kampüs içerisinde orta düzey bir risk algısına sahip olduğunu göstermektedir. Bu durum literatürdeki benzer çalışmalarla kısmen farklılık göstermektedir. Bazı çalışmalarda öğrencilerin afet risk algısının ortalamanın üzerinde tespit edildiği görülmüştür (Özdemir, 2018; Ertuğrul ve Ünal, 2020). Araştırmamızın farklılık göstermesinde araştırmanın yapıldığı tarih ve bölgenin etkili olduğu düşünülmektedir. Yakın bir zamanda afet yaşamış bireyler üzerinde yapılan araştırmalarda afet risk algısının yüksek olduğu görülmektedir. Öğrenciler üniversite yaşamları sırasında bir afete maruz kalmaktan korksalar bile bu durumdan fazla zarar görebileceklerine inanmamaktadırlar.

Araştırma sonuçlarına göre kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre daha fazla risk algısına ve yönetilemezlik duygusuna sahiptir. Elde edilen veriler literatürde benzer araştırmalarla karşılaştırıldığında, sonuçlarında yakınlık gösterdiği ve kadınların erkeklerden daha fazla risk algısına sahip olduğu tespit edilmiştir (Ayvazoğlu ve diğ., 2020; Doğru ve Coşkun, 2023). Bu durum afet sonrasında da kendini göstermekte ve kadınlar afetlerde dezavantajlı gruplar arasında yer almaktadırlar, bu bakımdan kadın öğrencilerin özel durumları da dikkate alınarak afet farkındalıklarını arttırmaya yönelik eğitimler düzenlenmelidir.

Anksiyete seviyesinin düşük-orta düzeyde olması afet eğitimi, cinsiyet ve afet tecrübesi gibi değişkenlerin anksiyete üzerine pek bir etkisinin olmadığını bu durumun daha çok kişinin bireysel özelliklerinden dolayı kaynaklandığını düşündürmektedir. Bu hususta üniversite de mevcutta anksiyete bozukluğu olan bireyler tespit edilebilir ve o kişilerin afet risk algıları üzerine eğitimler verilebilir.

Öğrencilerin büyük bir çoğunluğu afet yönetimi hususunda üniversite yönetimine güvensizlik duymaktadır. Bu durumda literatürdeki diğer çalışmalarla benzerlik göstermektedir. Sadece öğrenciler üzerine olmasa da bireyler üzerine yapılan araştırmalarda kişilerin afete maruz kalmaları halinde çevresel faktörlere çok fazla güvenmedikleri tespit edilmiştir (Turan ve diğ., 2021; Akın ve Aktaş, 2024). Üniversite üst idaresi öğrencilerin güvenliğini kazanmak ve daha sağlıklı, yaşanabilir, güvenli ortamlar oluşturabilmek adına afet risk yönetimi çalışmalarını arttırmalı ve bu süreç şeffaf bir şekilde yürütülmelidir. Yine öğrencilerin büyük çoğunluğu yapı

güvenliğinin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Üniversite yönetimi, binaların dayanıklılığı konusunda öğrencilere net bilgi sunmalı ve bu konudaki belirsizlikleri gidermelidir.

Araştırma ayrıca risk algısına yönelik farklı bulguları da ortaya koymuştur. Çalışmamız üniversite öğrencilerine afet bilinci eğitimlerinin verilmesi gerektiğini, risk azaltma planlarının daha etkin hale getirilmesini ve öğrencilere daha fazla güven aşılmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Araştırmaya göre afet eğitimleri sadece bilgi vermek amaçlı olmamalı, bireylerin risk algısını yeniden şekillendirecek biçimde yapılandırılmalıdır.

Araştırmamız bireysel ve kurumsal olarak afetlere tam olarak hazır olmadığımızı ortaya koymaktadır. Afet yönetimi konusunda yetersizlikler olduğu hem afet eğitimleri hem de yapı güvenliği konularında iyileştirmeler yapılması gerektiği görüşü ağır basmaktadır. Çalışmamız üniversitelerde afet farkındalığını artırmaya yönelik politikaların geliştirilmesi gerektiğini, özellikle bina güvenliği ve afet yönetimi konusunda öğrencilere daha fazla bilgi verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Üniversitelerde afet yönetimi konusunda geliştirilebilecek politika önerilerini şöyle ifade edebiliriz; afet yönetimi konusunda zorunlu veya seçmeli derslerin konulması. Kampüslerde afet simülasyon merkezlerinin kurulması ve programların tamamının bu merkezi ziyaretinin zorunlu kılınması. Üniversitelerde afet yönetimi araştırma merkezlerinin kurulması, bu merkez vasıtası ile tatbikat ve uygulamaların gerçekleştirilmesi. Kampüs içerisinde afet risklerinin belirlenerek şeffaf şekilde afet müdahale planların hazırlanması. Kampüs ve yerleşkelerde toplanma alanlarının belirlenmesi ve hızlı müdahale gerçekleştirebilecek ekipmanla dolu konteynerlerin konulması. Gönüllü afet müdahalesi gerçekleştirebilecek kişilerin toplanabilmesi için öğrenci kulüplerinin kurulması. Yerel aktörlerle iş birliği yapılarak afet bilinci eğitimlerinin sıklaşması sağlanmalıdır.

Bu politikalar üniversitelerde afet bilinci ve risk algısının gelişmesine katkı sağlayarak genç ve genç yetişkin bireylerin afetlere karşı daha hazırlıklı olmasını sağlayacaktır.

KAYNAKLAR

- Akbaş, Ferdi. (2020). Coğrafya Perspektifinden Göçler ve Göç Kuramları. Gazi Kitabevi. Ankara.
- AFAD. (2014). Açıklamalı afet yönetimi terimleri sözlüğü. T.C. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı.
- Akdur, R. (2001). Afetlere hazırlık ve afet yönetimi. T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Projesi Genel Koordinatörlüğü Afetlerde Sağlık Hizmetleri Yönetimi, sy, 1-61.
- Akın, H., & Aktaş, B. (2024). Hemşirelik Öğrencilerinin Afet Risk Algıları ve Genel Afete Hazırlıklı Olma İnanc Durumlarının İncelenmesi.
- Ayvazoğlu, G., Çekiç, M., & Yücel, H. (2020). Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Öğrencilerinin Afet Risk Algısı ve Afete Hazırlık Durumlarının Değerlendirilmesi. Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi/Electronic Journal of Social Sciences, (7), 85-96.
- Balamir, M. (2002). Painful steps of progress from crisis planning to contingency planning: Changes for disaster preparedness in Turkey. Journal of Contingencies and Crisis Management, 10(1), 39-49.

Bubeck, P., Botzen, W. J. W. ve Aerts, J. C. J. H. (2012). A review of risk perceptions and other factors that influence flood mitigation behavior. *Risk Analysis*, 32(9), 1481-1495. doi:10.1111/j.1539-6924.2011.01783.x

Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques* (3rd ed.). Wiley.

Coppola, D. (2006). *Introduction to international disaster management*. Elsevier.

Çağlar, T. Ü. R. K. E. N. (2020). Afet Yönetiminin Temel İlkeleri. Farklı Boyutlarıyla Afet Yönetimi. (Ed. M. Yaman ve E. Çakır), Ankara, Nobel Yayıncılık.

Çelik, İ. H. (2020). Afet risk algısının kültür ve kişilikle ilişkisi.

Doğru, S., & Coşkun, Z. (2023). Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Afet Risk Algısı ve Afete Hazırlıklı Olma İnanç Durumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 6(4), 1299-1311.

Ergünay, O. (2007). Türkiye'nin afet profili. *TMMOB Afet Sempozyumu*, 5(7), 1-14.

Ertuğrul, B., & Ünal, S. D. (2020). Bir vakıf üniversitesi sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin genel afete hazırlıklı olma inanç durumlarının belirlenmesi. *Afet ve Risk Dergisi*, 3(1), 31-45.

Fernandez, G., Tun, A. M., Okazaki, K., Zaw, S. H., & Kyaw, K. (2018). Factors influencing fire, earthquake, and cyclone risk perception in Yangon, Myanmar. *International journal of disaster risk reduction*, 28, 140-149.

Genç, F. N. (2007). Türkiye'de doğal afetler ve doğal afetlerde risk yönetimi. *Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 9(5), 201-226.

Gierlach, E., Belsher, B. E., & Beutler, L. E. (2010). Cross-cultural differences in risk perceptions of disasters. *Risk Analysis: An International Journal*, 30(10), 1539-1549.

Kadioğlu, M. (2008). Modern, bütünlük afet yönetiminin temel ilkeleri. *Afet Zararlarını Azaltmanın Temel İlkeleri*, 1.

Kahraman, S., Polat, E., & Korkmazyürek, B. (2021). Afet yönetim döngüsündeki ana terimler. *Avrasya Terim Dergisi*, 9(3), 7-14.

Karasar, N. (1991). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Ankara: Nobel Yayınları.

Keleş R. (1998) *Kentbilim Terimleri Sözlüğü 2.Baskı*, Ankara, İmge Kitabevi.

Kızılay, T. (2008). *Afetlerde psikososyal destek uygulama rehberi*. Ankara: Yorum Basın Yayın.

Li, Y., Chen, Y.-F., Wang, Z., & Han, Z. (2024). Risk perception, efficacies and disaster preparedness: A comparison between people with and without disability. *Journal of Contingencies and Crisis Management*, 32, e12597

McEntire, D. A. (2001). Triggering agents, vulnerabilities and disaster reduction: towards a holistic paradigm. *Disaster Prevention and Management: An International Journal*, 10(3), 189-196.

Mızrak, S. (2021). Afet yönetimi sürecinde risk algısı çalışmalarının katkısı. *Afet ve Risk Dergisi*, 4(2), 291-299.

Mızrak, S., & Aslan, R. (2020). Disaster risk perception of university students. *Risk, Hazards & Crisis in Public Policy*, 11(4), 411-433.

Memiş, L., & Babaoğlu, C. (2020). Afet yönetimi ve teknoloji. Farklı Boyutlarıyla Afet Yönetimi İçinde, (Yaman M., Çakır E., Ed.), Nobel, Ankara, 163-174.

Özdemir, A. (2018). Toplumun afet risk algısı ve afete hazırlıklı olma durumu: Kocaeli ili örneği (Master's thesis, Gümüşhane Üniversitesi).

- Özkul, B., & Karaman, E. (2007). Doğal afetler için risk yönetimi. TMMOB Afet Sempozyumu, 5(7), 251-260.
- Özmen, B., Gerdan, S., & Ergünay, O. (2015). Okullar için afet ve acil durum yönetimi planları. Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi, 3(1), 37-52.
- P. Gülkan, O. Ergünay; "The 1992 Erzincan Earthquake: a Case Study"
- Parker, R., Parker, R. S., Kreimer, A., & Munasinghe, M. (Eds.). (1995). Informal settlements, environmental degradation, and disaster vulnerability: The Turkey case study (Vol. 97). World Bank Publications.
- Tuladhar, G., Yatabe, R., Dahal, R. K., & Bhandary, N. P. (2015). Disaster risk reduction knowledge of local people in Nepal. Geoenvironmental Disasters, 2, 1-12.
- Türkçe Sözlük 1 A-J, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Türk Dil Kurumu, Yeni Baskı, İstanbul, Milliyet, 1992, s.18
- Vasvári, T. (2015). Risk, risk perception, risk management—a review of the literature. Public Finance Quarterly= Pénzügyi Szemle, 60(1), 29-48.
- Victor, M., Silvia, M. S., Luciana R. L., Fernanda, D., Libera, D.,(2025). Implementation challenges of disaster risk management policies: The organizational capacities of municipal civil defense units. International Journal of Disaster Risk Reduction,119,
- Wachinger, G., Renn, O., Bianchizza, C., Coates, T., De Marchi, B., Domènech, L., ... & Pellizzoni, L. (2010). Risk perception and natural hazards. WP3-Report of the CapHaz-Net Projekt. URL: <http://www.caphaz-net.org>. Synergien zwischen Naturschutz und Klimaschutz– Wasser/Gewässer (-Management).
- Yılmaz, A. (2003). Türk kamu yönetiminin sorun alanlarından biri olarak afet yönetimi. Pegem A Yayıncılık.